

Sygn. akt : I ACz 1798/12

POSTANOWIENIE

Dnia 28 listopada 2012r

Sąd Apelacyjny w Krakowie Wydział I Cywilny w składzie :

Przewodniczący : SSA Anna Kowacz – Braun

Sędziowie : SA Piotr Rusin , SA Grzegorz Krężolek [spr]

po rozpoznaniu w dniu 28 listopada 2012r w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa P. J. (1)

przeciwko Skarbowi Państwa – Zakładowi Karnemu w T.

o zapłatę

na skutek zażalenia pełnomocnika powoda

od postanowienia Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 11 września 2012r ,

sygn. akt : I C 470/10

P o s t a n o w i a

Zmienić zaskarżone postanowienie poprzez nadanie mu brzmienia :

„ Przyznać od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Tarnowie, na rzecz adwokata A. W. , Kancelaria Adwokacka w K. ul. (...), kwotę 3321 zł / trzy tysiące trzysta dwadzieścia jeden złotych / w tym 621 złotych podatku od towarów i usług , tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną powodowi z urzędu w postępowaniu wywołanym wniesieniem skargi kasacyjnej .”

Sygn. akt : I ACz 1798/12

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w Tarnowie oddalił wniosek adwokata A. W. , domagającej się na podstawie art. 108 [1] kpc przyznania jej ze środków budżetowych Skarbu Państwa wynagrodzenia za pomoc prawną z urzędu dla powoda P. J. (1) w postępowaniu kasacyjnym.

Jak wynika z pisemnych motywów orzeczenia podstawą oddalenia żądania była wyrażona przez Sąd Okręgowy ocena prawna , iż wynagrodzenie pełnomocnika z urzędu nie jest objęte hipotezą tej normy albowiem dotyczy ona wyłącznie kosztów sądowych , a zakres jej zastosowania odnosi się do sytuacji w której Sąd nie orzekł o nich czy to w całości czy też w części mimo istnienia ku temu podstaw w wyniku zakończonego już postępowania.

Sąd I instancji uznał przy tym , iż profesjonalny pełnomocnik winien był dla przyznania mu należnego wynagrodzenia z racji reprezentacji powoda z urzędu wykorzystać drogę złożenia w wymaganym przez ustawę procesową terminie wniosku o uzupełnienia orzeczenia z dnia 21 lutego 2011r w części dotyczącej kosztów procesu albo też ubiegać się o nie w drodze zażalenia na rozstrzygnięcie o kosztach w wyroku kończącym postępowanie w sprawie.

W zażaleniu od tego orzeczenia pełnomocnik P. J. (1) domagała się zmiany tego postanowienia i uwzględnienia wniosku.

Środek odwoławczy został oparty na zarzucie naruszenia art. 29 ust. 1 ustawy o adwokaturze oraz art. 108 [1] kpc poprzez dokonanie ich błędnej wykładni i w konsekwencji nieprawidłowego zastosowania.

W obszernym uzasadnieniu zażalenia, odwołując się do stanowisk Sądu Najwyższego wskazywała, że wynagrodzenie za pomoc prawną z urzędu jest jej należne od Skarbu Państwa wobec tego, że czynności w postaci sporządzenia i wniesienia przez nią w imieniu powoda skargi kasacyjnej zostały wykonane, a nie zostało ono chociażby w części pokryte przez reprezentowanego.

W jej ocenie podstawą jego przyznania winien być stosowany w drodze analogii, przy braku samodzielnej podstawy prawnej, art. 108 [1] kpc

Rozpoznając zażalenie Sąd Apelacyjny rozważył :

Środek odwoławczy adwokat A. W. jest uzasadniony, prowadząc do podzielenia zawartego w nim wniosku o zreformowanie orzeczenia objętego kontrolą instancyjną.

Z akt sprawy wynika, że wnioskodawczyni została ustanowiona pełnomocnikiem z urzędu dla powoda P. J. (1) w postępowaniu przeciwko Skarbowi Państwa - Zakładowi Karnemu w T. o zapłatę odszkodowania, przez Sąd Apelacyjny w Krakowie w dniu 30 października 2008r w celu sporządzenia i wniesienia jego imieniem skargi kasacyjnej.

Czynności te zostały przez pełnomocnika powoda wykonane, a Sąd Najwyższy uchylając wyrokiem z dnia 12 stycznia 2010r orzeczenie Sądu Apelacyjnego i przekazując sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania, nałożył na niego także obowiązek rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego.

Wnioskodawczyni po zwrocie akt do Sądu II instancji złożyła wniosek o przyznanie wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną powodowi w postępowaniu kasacyjnym. /k. 724 akt/

Po ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 5 maja 2010r uchylił orzeczenie Sądu I instancji i sprawę przekazał Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania oraz orzeczenia o kosztach postępowania odwoławczego.

W postępowaniu prowadzonym ponownie przez Sąd I instancji P. J. (1) był reprezentowany już przez innego adwokata ustanowionego z urzędu.

Tak ustalone fakty dają podstawę do oceny, że wniosek adwokata A. W. jest uzasadniony.

Okoliczności te wskazują, że pełnomocnik wykonała w ramach udzielonego jej pełnomocnictwa z urzędu te czynności, które obejmował zakres jej umocowania warunkowany etapem postępowania, w ramach którego była ustanowiona. Na sporządzeniu i wniesieniu skargi kasacyjnej wyczerpał się zakres kompetencyjny działania wnioskodawczyni wobec czego nie była nawet legitymowana do tego ażeby imieniem powoda nadal w sprawie, na kolejnych jej etapach, występować.

Wobec czego zarzucanie jej bierności przez Sąd I instancji w żądaniu uzupełnienia orzeczenia z 21 lutego 2011r czy też sformułowaniu zażalenia na tę część wyroku, która odnosiła się do kosztów procesu, nie jest stanowiskiem trafnym.

Nie może budzić wątpliwości z jednej strony to, że wynagrodzenie pełnomocnika ustanowionego z urzędu dla strony, która go nie pokryła czy to w całości czy w części, a spór przegrała, nie stanowi elementu kosztów procesu rozliczanych pomiędzy stronami na podstawie reguł o jakich mowa w przepisach kodeksu postępowania cywilnego.

Nie jest też składnikiem kosztów sądowych, należnych Skarbowi Państwa dla których odrębną regulację normatywną stanowi ustawa z dnia 28 lipca 2005r O kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Jednocześnie nie może budzić wątpliwości , że w sytuacji , która wynika z przedstawionych wyżej faktów , wynagrodzenie dla wnioskodawczyni jest należne wobec tego , że działając profesjonalnie w granicach wyznaczonych umocowaniem płynącym z aktu ustanowienia z mocy orzeczenia Sądu , które w swoich skutkach było równoznaczne z udzieleniem pełnomocnictwa procesowego , za podjęte czynności nie uzyskała jego zaspokojenia ze strony reprezentowanego P. J. w jakiegokolwiek części.

Wobec tego wynagrodzenie to jest należne ze środków Skarbu Państwa , a w ocenie Sądu Apelacyjnego a samodzielna podstawą normatywną jego przyznania jest art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 Prawo o adwokaturze [jedn. Tekst DzU z 2009 nr 146 poz. 1188.

Norma ta w sposób jednoznaczny wskazuje , że koszty nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu ponosi Skarb Państwa. Zgodnie z już utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego obowiązek ich poniesienia ma charakter publicznoprawny i jest konsekwencją realizacji m in. za jego pośrednictwem prawa dostępu do Sądu dla osób nie zamożnych , które gwarantowane jest normami rangi konstytucyjnej. Równocześnie jest to obowiązek subsydiarny albowiem staje się on aktualny dopiero wówczas gdy wynagrodzenie to , z uwagi na wynik procesu , nie może być przedmiotem rozliczeń pomiędzy stronami w ramach jego kosztów , tak jak to miało miejsce w sprawie niniejszej.

/ por. ponadto w tej kwestii , powołane jedynie dla przykładu stanowiska Sądu Najwyższego zawarte w motywach orzeczeń z 28 marca 2012r , sygn. V CZ 161/11, powołane za zbiorem Lex nr 1164758 i z dnia 20 maja 2011, sygn. IIICZP 14/11, publ OSNC z 2012 nr 1 poz.2/

Z podanych wyżej przyczyn Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji na podstawie art. 386 §1 kpc w zw z art. 397 §2 kpc

Wysokość należnego adwokat A. W. wynagrodzenia została ustalona na podstawie § 6 pkt 6 w zw z §13 ust 4 pkt 1 i § 2 ust. 3 Rozporządzenia MS w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu z dnia 28 września 2002r [DzU Nr 163 poz. 1348 z późn. zm]